

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/313/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614204478
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614204478.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášiková 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, proti žalovanej: A. O., bytom XXX XX A. B. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka H. - M. a ochrana spotrebiteľa „M.“, C. legionárov 5, XXX X M., Y.: XX XXX XXX, v konaní o zaplatenie 1.780,19 Eur, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č.k. 5C/184/2014-65 zo dňa 29.06.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje sa uznesenie vo výrokoch o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) konanie zastavil, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 328,84 Eur na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia, vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania a žalobcovi vrátil súdny poplatok v sume 99,80 Eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., do 30 dní od doručenia právoplatného uznesenia Slovenskej pošty, a.s.,

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca podaním zo dňa 23.04.2015 vzal svoju žalobu o zaplatenie sumy 1.780,19 Eur s príslušenstvom v celom rozsahu späť a tak konanie zastavil.

O trovách konania medzi žalobcom a žalovanou rozhodol podľa § 146 ods. 2 druhá veta zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“). Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca vzal žalobu späť v dôsledku správania žalovanej, ktorá podpísala dňa 05.03.2015 Dohodu o splátkach a Uznanie záväzku a tým pristúpila k mimosúdnejmu riešeniu sporu, po podaní žaloby.

O trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom rozhodol podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. dôvodiac to tým, že žalobca vzal svoju žalobu späť pre správanie žalovanej a nie pre správanie na strane vedľajšieho účastníka. O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa ust. § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch skrátený o sumu 6,70 Eur z dôvodu, že žalobca vzal žalobu späť pred prvým pojednávaním.

Žalovaná podala dňa 20.07.2015 v zákonom stanovenej lehote pre podanie odvolania na prvostupňovom súde podanie, ktoré odvolací súd posúdil hľadiska obsahu ako odvolanie proti výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť trovy konania žalobcovi. Uviedla, že poberá len dávku v hmotnej núdzi. Je v nepriaznivej finančnej situácii, ktorá sa stále nezmenila. Celú požadovanú sumu nemôže vyplatiť do 3 dní, a preto žiada o splátky.

Proti výroku o nepriznaní trov konania žalobcovi a vedľajšiemu účastníkovi podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na § 18 O.s.p, podľa ktorého majú účastníci súdneho konania rovnaké postavenie a v zmysle toho, ak vedľajší

účastník ma právo participovať na úspechu účastníka, na strane ktorého na vystupuje, musí mať i povinnosť podieľať sa na trovách konania v prípade neúspechu v konaní tohto účastníka. Iný právny záver by bol popretím zásady rovnosti účastníkov konania. Naviac si voči vedľajšiemu účastníkovi uplatnil trovy konania, ktoré ten sám v konaní spôsobil, pričom do konania vstúpil bez akejkoľvek komunikácie so žalovaným. Vedľajší účastník musel počítať s tým, že bude musieť nahradiť trovy konania žalobcu.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil uznesenie prvostupňového súdu v napadnutom výroku tak, že uloží povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 107,66 Eur vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu vedľajší účastník navrhol z dôvodov, ktoré bližšie konkretizoval a s poukazom na príslušnú judikatúru potvrdiť rozhodnutie prvostupňového súdu a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd po predložení veci preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutých výrokoch, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a prejednal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovení § 212 a § 214 ods. 2 O.s.p a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre zmenu ani potvrdenie uznesenia v jeho napadnutých častiach. (§ 219, § 220 O.s.p.).

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k dôvodom uloženia povinnosti žalovanej nahradiť trovy konania žalobcovi uviedol, že v dôsledku jej správania došlo k zastaveniu konania a vznikla jej tak povinnosť nahradiť trovy konania (§ 146 ods. 2 O.s.p. prvá veta).

Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 O.s.p. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne došiel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. (nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa). O náhrade trov konania pri späťvzati žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia §146 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 150 O.s.p. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 09. 2011, sp. zn. 7 MCdo/4/2010).

Podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosť a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti uplatniť a dôkazy.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia je zrejme, že ide o procesný inštitút, ktorý nie taxatívne, ale indikatívne vypočítava okolností relevantné pre jeho aplikáciu. Uvedené ustanovenie ani nemôže byť natoľko kauzistické, že by postihlo všetky rozmanitosti života. Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, posudzovaný ako na strane toho komu má byť náhrada trov priznaná tak aj na strane účastníka ktorý by bol ináč povinný trovy konania nahradiť. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada predovšetkým na osobné, majetkové pomery, ako aj na ďalšie pomery všetkých účastníkov, okolnosti podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva účastníka, postoje účastníkov v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania tak na povinného, ako aj na oprávneného účastníka z titulu práva na náhradu trov konania.

Výnimočnosť prípadu, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak nedôjde k ich priznaniu celkom alebo sčasti znamená teda, že musí ísť o výnimočný prístup, ktorý sa musí v rozhodnutí aj náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto

rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/67/2010, 4Cdo/231/2012).

Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou súdneho rozhodnutia ako celku a je samo osebe spôsobilé zasiahnuť do práva účastníka podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ELSP“) v rozhodnutí z 06. 02. 1954 vo veci Beer proti Rakúsku alebo v rozhodnutí zo dňa 07. 10. 2004 vo veci Baumann proti Rakúsku (č. 30428/96 alebo 7689/01).

Žalovaná v podanom odvolaní poukazuje na svoju zlú finančnú situáciu, je nezamestnaná s jediným príjmom a to dávkou v hmotnej núdzi. Prvostupňový súd sa nevyrovnal v prejednávanej veci s možnosťou aplikácie § 150 O.s.p., ktorá umožňuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

Úlohou prvostupňového súdu bude teda opätovne rozhodnúť o trovách konania, ale sa musí vyrovnáť s možnosťou aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. Zistiť dôsledne, či nejde o výnimočný prípad, ale k tomuto záveru môže dôjsť až po preskúmaní všetkých okolností konkrétnej veci, zistiť osobné, majetkové a zárobkové pomery žalovanej, posúdiť okolností uplatnenia žaloby, prihliadnuť na všetky okolnosti v prejednávanej veci, a až po zistení všetkých okolností relevantných pre rozhodovanie o náhrade trov konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia posúdi či sú splnené dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods.1 O.s.p. alebo nie.

Keďže sa prvostupňový súd s aplikáciou ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. nevyrovnal, jeho rozhodnutie o náhrade trov konania vo vzťahu žalobca a žalovaná je z tohto pohľadu predčasné, a preto nepreskúmateľné. Ak dôjde k záveru že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu uvedeného ustanovenia posúdi účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia.

Za tohto stavu odvolací napadnuté uznesenie vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť trovy konania žalobcovi zrušil v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Vo vzťahu ku výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom odvolací súd uvádza.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Právo účastníka súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v občianskom súdnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Je ním nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva.

Odňatie možnosti konať pred súdom v danej veci spočívalo v nepreskúmateľnosti napadnutého výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom pre nedostatočné zdôvodnenie prijatého záveru.

Prvostupňový súd vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom len stručne skonštatoval to, že rozhodol v zmysle 146 ods. 2 druhá veta O.s.p., pretože pre správanie žalovanej žalobca vzal žalobu späť, ktorá bola podaná dôvodne, teda nie pre správanie vedľajšieho účastníka.

Vzniknutú procesnú situáciu možno preto uzavrieť konštatovaním, že prvostupňový súd odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., preto odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie aj v tomto napadnutom výroku a postupom podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec na ďalšie konanie.

Úlohou prvostupňového súdu bude opätovne rozhodnúť o trovách konania a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 167 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby pôsobilo presvedčivo s prihliadnutím na uvedené závery odvolacieho súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.